

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΩΝ

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΚΑΤΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1910

*συνιαχθεῖσα ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ Συμβουλίου κ. Χρ.
Τσοῦντια καὶ ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ γενικῇ συνελεύσει τῶν
ἐταίρων τῇ 9 Ἰανουαρίου 1911.*

Κύριοι.

Κατὰ τὸ πρὸ ὀλίγου λήξαν ἔτος ἐπῆλθεν εἰς τὰ τῆς Ἐταιρείας ἡμῶν σπουδαιότατη μεταβολή, ἥτις καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1910 ἀνέτρεψε καὶ ἄλλως ἐπέδρασε σημαντικῶς ἐπὶ τῶν πράξεων τοῦ λογοδοτοῦντος συμβουλίου· ἔνεκα τούτου ἀναγκαῖον θεωροῦμεν νὰ ὁμιλήσωμεν πρῶτον περὶ αὐτῆς.

Ἐν τῇ περυσινῇ ἡμῶν λογοδοσίᾳ ἀνεφέραμεν, ὅτι νόμος ψηφισθεὶς τὸ 1909, ὁ ΓΤΛΒ' καθίστα τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῆς Ἐταιρείας δυσχερῆ· διότι, ἐνῶ ἐπέβαλλεν αὐτῇ πολλὰς νέας ὑποχρεώσεις, συγχρόνως ἐμείου τὰ ἐκ τοῦ λαχείου ἔσοδά της κατὰ 100 χιλιάδας δραχμῶν, αἵτινες διετίθεντο διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας ἀρχαιολογικοῦ τμήματος. Ἄλλ' ὁ νόμος ἐκεῖνος ἔσχε καὶ ἄλλο δυσάρεστον ἀποτέλεσμα· ἐπέφερε σύγχυσιν ἐξουσίας μεταξὺ Ἐταιρείας καὶ Ὑπουργείου, ἐκινδύνευε δὲ δι' αὐτοῦ ἡ Ἐταιρεία ἢ νὰ ἀποβάλλῃ τελείως τὸν χαρα-

κτῆρα ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου σωματείου οἰκιοθελῶς παρέχοντος τὴν συνδρομὴν του εἰς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἐπιτυχίαν κοινῶν σκοπῶν ἢ νὰ περιέρχεται συχνὰ εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας ὡς πρὸς τὰ ὅρια τῆς δικαιοδοσίας αὐτοῦ.

Ἡ ἀνώμαλος αὕτη κατάστασις παρεκίνησεν, ὡς φαίνεται, τὴν νέαν Κυβέρνησιν, ἥτις εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ 1910 εὐρίσκετο εἰς τὰ πράγματα, νὰ σκεφθῆ περὶ ριζικῆς ἀναδιοργανώσεως τῆς ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας τοῦ Κράτους· ἔκρινε δέ, ὅτι ἔπρεπε ν' ἀναλάβῃ τὸ Δημόσιον πᾶσαν τὴν φροντίδα τῆς φυλάξεως καὶ συντηρήσεως τῶν ἀρχαίων, καὶ καθόλου πᾶσαν τὴν διοικητικὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὰς δαπάνας αὐτῆς, ν' ἀφήσῃ δὲ εἰς τὴν Ἐταιρείαν τὰ καθαρῶς ἐπιστημονικὰ ἔργα, ἥτοι τὰς ἀνασκαφὰς καὶ τὰ δημοσιεύματα. Αἱ γινῶμαι αὗται τῆς Κυβερνήσεως διευτυπώθησαν εἰς δύο νομοσχέδια, τὰ περὶ Ἀρχαιολογικοῦ Συμβουλίου καὶ Ἀρχαιολογικοῦ Ταμείου ἐν τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Παιδείας, ἅτινα ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἰσχύουσιν ἀπὸ 1^{ης} Ἰουλίου τοῦ 1910 ὡς νόμοι τοῦ Κράτους.

Ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν βεβαίως οὐχὶ δυσαρέστως ἀπαλλάσσεται τῶν διοικητικῶν βαρῶν καὶ εὐθυνῶν καὶ οὐχὶ δυσαρέστως βλέπει ἑαυτὴν περιοριζομένην εἰς τὰ ἔργα, ἅτινα ἀνέκαθεν ὑπῆρξαν ὁ κυριώτατος σκοπὸς τῆς. ἥτοι εἰς τὴν ἀνεύρεσιν καὶ συλλογὴν τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν αὐτῶν. Δυστυχῶς ὅμως καὶ ἡ Κυβέρνησις τοῦ 1910 ἐφαρμύζουσα πρόγραμμα αὐστηρῶν οικονομιῶν ἔκρινεν, ὅπως καὶ ἡ προηγουμένη, ὅτι τὸ Κράτος δὲν ἠδύνατο νὰ δαπανᾷ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων καθόλου πλέον τῶν 300 χιλιάδων δραχμῶν, αἵτινες ἐδίδοντο πρότερον ἐκ τοῦ λαχείου εἰς τὴν Ἐταιρείαν, καὶ ἔνεκα τούτου ὁ περὶ Ἀρχαιολογικοῦ Ταμείου νόμος ἀνέγραψεν κύριον πόρον αὐτοῦ τὰς 300 ἐκεῖνας χιλιάδας, ὥρισε δὲ νὰ χορηγῶνται ἐξ αὐ-

τῶν εἰς τὴν Ἑταιρείαν 30 χιλιάδες μόνον, ὧν αἱ δώδεκα χιλιάδες διὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος, αἱ δέκα διὰ τὴν βιβλιοθήκην καὶ αἱ λοιπαὶ ὀκτὼ πρὸς ἑλευθέραν χρῆσιν.

Ἐφαρμοσθέντων τῶν νόμων τούτων, ὡς εἶπομεν, ἀπὸ 1ης Ἰουλίου, τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς Ἑταιρείας δι' ὅλον τὸ ἔτος 1910 ὑπῆρξαν, ὡς εἶναι εὐνόητον, πολὺ διάφορα τῶν προϋπολογισθέντων. Ἀντὶ τῶν 200 χιλιάδων ἐκ τοῦ λαχείου, εἰσεπράξαμεν 11½ χιλιάδας μόνον, πάντα δὲ τὰ ἔσοδα ἡμῶν ἀνήλθον εἰς 152,918 δραχμάς, τὰ δ' ἔξοδα εἰς 169,528 δραχμάς· ὥστε προέκυψεν ἔλλειμμα ἐκ δρ. 16,610, ὅπερ ἐκαλύφθη ἐκ περισσευμάτων τῶν παρελθόντων ἐτῶν.

Μεταβαίνοντες νῦν εἰς τὰ ἄλλα τῆς λογοδοσίας ἡμῶν ἀναφέρομεν, ὅτι ἐνεγράφησαν νέοι ἑταῖροι πέρυσι 17, ἀπέθανον δ' ἐκ τῶν παλαιῶν τακτικῶν δύο, ὁ πρῶην πρωθυπουργὸς Κ. Κωνσταντόπουλος καὶ ὁ ἐν Marburg τῆς Γερμανίας Dr W. Altmann· ἐπίσης ἀπέθανον δύο ἐκ τῶν ἐπιτιμίων ἡμῶν ἑταίρων, ὁ Hamdy Bey, διευθυντῆς τοῦ ὀθωμανικοῦ Μουσείου ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ὁ ἐν Στρασβούργῳ καθηγητῆς Michaelis, ὁ διάσημος συγγραφεὺς τοῦ περὶ Παρθενῶνος βιβλίου καὶ ἄλλων δοκιμωτάτων ἔργων.

Ἀνασκαφαὶ ἐξετελέσθησαν ἐν Ἀθήναις, ἐν Πειραιεῖ, ἐν Βοιωτίᾳ καὶ Φωκίδι, ἐν Θεσσαλίᾳ, ἐν Χαλκίδι καὶ Ἐρετρίᾳ, ἐν Νάξῳ, ἐν τῇ Τεγεάτιδι καὶ ἐν Λακωνίᾳ.

Ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησε πρῶτον ἡ ἀνασκαφὴ τοῦ Κεραμεικοῦ, διηύθυνε δ' αὐτήν, ὡς καὶ πέρυσιν, ὁ καθηγητῆς κύριος Brückner συνεργὸν ἔχων τὸν ἔφορον κ. Οἰκονόμον. Κατ' αὐτήν ἐξηρευνήθη ἰδίως ὁ τριγωνικὸς χώρος ὁ κείμενος μεταξὺ τῆς ἐκκλησίας τῆς Ἀγ. Τριάδος, τῆς ὁδοῦ τῶν τάφων καὶ τοῦ Ἡριδανοῦ, ἐφάνη δὲ ὅτι ἔκειντο

ἐνταῦθα τρία πιθανῶς ἱερά, ὧν τὸ ἐν ἤτο ἀφιερωμένον εἰς τοὺς Τριτοπατρεῖς, τὸ ἄλλο ἴσως εἰς τὴν Ἐκάτην. Μεταξὺ αὐτῶν καὶ τοῦ Ἡριδανοῦ ἦγεν ἡ Ἱερά ὁδός, ἐκ τῆς κοίτης δὲ τοῦ ποταμοῦ ἀρχόμενα πλείονα ὑδραγωγεῖα διωχέτευον τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πρὸς δυσμᾶς—ἐν ἡ δύο καὶ πρὸς μεσημβρίαν—ἵνα χρησιμεύσῃ πρὸς ἄρδουσιν τῶν ἀγρῶν. Ἄλλας σπουδαίας τοπογραφικὰς λεπτομερείας ἀναγκαζόμεθα νὰ παραλίπωμεν ἐνταῦθα. Τὰ εὐρήματα δὲ τῆς ἀνασκαφῆς ὑπῆρξαν τσοσῦτα καὶ τοιαῦτα, ὥστε ταξινομηθέντα ὑπὸ τοῦ κ. Οἰκονόμου ἐν τῷ παρὰ τὸ Δίπυλον φυλακείῳ ἀπετέλεσαν συλλογὴν διδακτικωτάτην. Τὰ περιεργότατα ἐξ αὐτῶν εἶναι 4¼ ὄστρακα ἤτοι τεμάχια πηλίνων ἀγγείων, ἅτινα εἶχον χρησιμεύσει κατὰ τινα ἐξοστρακισμὸν γενόμενον ἐν Ἀθήναις κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· ἑνδεκα φέρουσι τὸ ὄνομα τοῦ γνωστοῦ πολιτικοῦ Θουκυδίδου τοῦ υἱοῦ τοῦ Μελησίου, 26 δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Κλειππίδου, ὅστις τὸ 428 ἦτο στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων.

Ἐν γένει τὰ πορίσματα τῆς ἀνασκαφῆς τοῦ Κεραμεικοῦ ὑπῆρξαν πολλοῦ λόγου ἄξια, ἡ Ἐταιρεία δ' ἡμῶν ὀφείλει εὐγνωμοσύνην εἰς τὸν κ. Brückner διὰ τὸν ἀκάματον ζήλον καὶ τὴν μεγίστην ἀκρίβειαν, μεθ' ὧν διηύθυνεν αὐτήν. Δυστυχῶς ἔνεκα τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς τε Ἐταιρείας καὶ τοῦ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Ἀρχαιολογικοῦ Ταμείου δὲν φαίνεται πιθανόν, ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ Κεραμεικοῦ θὰ ἐπαναληφθῶσι ταχέως.

Δευτέρα τῶν ἐν Ἀθήναις ἀνασκαφῶν ἦτο ἡ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἀγορᾶς, ἧς μέγα μέρος εἶχεν ἀποκαλύψει ἡ Ἐταιρεία ἡμῶν ἤδη τὸ 1890 καὶ 1891. Τὸ νῦν ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τῶν κυρίων Π. Καστριώτου καὶ Α. Φιλαδελφῆως καθαρισθὲν τμήμα ἔχει ἐπιφάνειαν 900 περίπου τετραγ. μέτρων, ἐκ τῶν ἀποκαλυφθέντων δὲ κτισμάτων ἄξια ἰδίως

μνείας είναι τὰ λείψανα μαρμαρίνης κρήνης. Τὰ ἄλλα εὐρήματα, ἤτοι γλυπτά, μέλη ἀρχιτεκτονικά καὶ ἐπιγραφαί, εἶναι πολλά, δυστυχῶς ὅμως σχεδὸν πάντα δεινῶς ἐφθαρμένα ἢ λίαν κολοβά. Πρὸς ἐξακολούθησιν τῶν ἀνασκαφῶν τούτων καὶ ἀποκάλυψιν ὅλης τῆς ἀγορᾶς εἶναι ἀνάγκη ν' ἀπαλλοτριωθῶσι μεγάλαι ἰδιωτικαὶ οἰκίαι, ὅπερ εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ γίνῃ. Ἐπὶ τοῦ χώρου ὅμως τῆς ἀγορᾶς εἶναι ἐκτισμένον καὶ τὸ πεπαλαιωμένον οἰκοδόμημα τοῦ στρατιωτικοῦ ἀρτοποιείου, οὗ τὸ γήπεδον συνεχέται μετὰ τοῦ ἀνεσκαμμένου χώρου, ἡ Ἐταιρεία δὲ ἡμῶν καὶ ἄλλοτε εἶχε παρακαλέσει τὴν Σεβ. Κυβέρνησιν νὰ μεταθέσῃ ἐκεῖθεν τὸ ἀρτοποιεῖον καὶ ἐσγᾶτως πάλιν ὁ ἀντιπρόεδρος ἡμῶν ἐπανέλαβεν αὐτοπροσώπως τὴν παράκλησιν παρὰ τῷ προέδρῳ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Ὑπουργῷ τῶν Στρατιωτικῶν. Ὁ κύριος πρωθυπουργὸς ἐδέχθη εὐμενῶς τὴν αἴτησιν, ἐλπίζομεν δ' ὅτι ταχέως θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν ἀνασκαφὴν πρὸς τὸ μέρος τοῦτο.

Τρίτη ἀνασκαφὴ ἐν Ἀθήναις γενομένη εἶναι ἡ τῆς Πνυκός. Ἀφορμὴν εἰς ταύτην ἔδωκεν ὁ ἐν Μονάχῳ καθηγητὴς καὶ ἐπίτιμος ἐταῖρος ἡμῶν κύριος Dregur, ὅστις δι' ἐπιστολῆς παρεκάλεσε τὴν Ἐταιρείαν ν' ἀναλάβῃ τὴν διὰ σκαφῆς ἐξακριβῶσιν τῆς ἐποχῆς, καθ' ἣν ἐκτίσθη τὸ μέγα ἀνάλημμα τῆς Πνυκός. Τὸ Συμβούλιον, προθύμως δεχθὲν τὴν πρότασιν, ἀνέθηκε τὸ ἔργον εἰς τὸν ἔφορον καὶ σύμβουλον κ. Κουρουნიώτην καὶ εἰς τὸν Γραμματέα τῆς Ἐταιρείας, τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς σκαφῆς ὑπῆρξεν ὅλως ἀπροσδόκητον. Διότι ἐνῶ πρότερον ἐπίστευον οἱ μὲν πλείστοι, ὅτι τὸ ἀνάλημμα ἐκεῖνο ἐκτίσθη περὶ τὸ 500 περίπου πρὸ Χρ., ὁ δὲ Dregur ὅτι ἀνέρχεται εἰς τὴν μυκηναϊκὴν ἐποχὴν, νῦν ἀπεδείχθη ἐκ τοῦ εἶδους τῆς ἐπιχώσεως, ἣτις πληροῖ τὸν ὀπισθεν αὐτῶν χώρον, ὅτι πιθανῶς εἶναι ὅστε-

ρώτερον και τοῦ τέλους τοῦ 4^{ου} πρὸ Χρ. αἰῶνος. Συγχρό-
 νως ὅμως ἀπεδείχθη, ὅτι και πρότερον ὁ χώρος ἐκεῖνος
 εἶχεν ὁμοίαν περίπου ὄψιν, μικροτέραν δὲ μόνον ἔκτασιν·
 διότι ἔσωθεν τοῦ μεγάλου ἀναλήμματος και εἰς ἀπόστασιν
 ἐπτὰ μέτρων ἀπ' αὐτοῦ ἀνεκαλύφθησαν τὰ λείψανα ἄλλου
 τοίχου, ἐκ μικροτέρων λίθων ὠκοδομημένου, ὅστις ἐκ τοῦ
 τρόπου τῆς κατασκευῆς του φαίνεται ὅτι ἦτο ἐπίσης ἀνά-
 λημα πρὸς συγκράτησιν τῶν χωμάτων. Ἡ ἡλικία τοῦ
 ἀρχαιοτέρου τούτου ἀναλήμματος δὲν ἐστάθη δυνατὸν νὰ
 ὀρισθῇ ἀκριβέστερον, σημαντικὸν ὅμως εἶναι, ὅτι καθ' ὄλην
 τὴν ἀνασκαφὴν οὐδὲ ἐν τεμάχιον ἀγγείου παλαιοτέρου τοῦ
 5^{ου} αἰῶνος εὐρέθη.

Ἄλλη μικρὰ σκαφὴ ἐν Ἀθήναις ἐγένεν ἐν τῇ θέσει τοῦ
 λεγομένου ἀρχαίου βουλευτηρίου, ἐνθα τὸ 1851 εἶχεν ἀνα-
 καλυφθῆ τεῖχος μεταγενέστερον ἐκτισμένον ἐξ ἀρχαίων
 ὑλικῶν. Ἡ Ἐταιρεία εἶχεν ἀπαλλοτριώσει τότε και ἀνα-
 σκάψει μέρος τοῦ χώρου, ἄλλο δὲ μέρος ἠγόρασε κατόπιν
 τὸ Δημόσιον. Ἐπειδὴ ὅμως ἐσχάτως ἐγεννήθη φιλονεικία
 μετὰ τινος τῶν γειτόνων, τὸ Συμβούλιον πρὸς βεβαίωσιν
 τῶν ἐπὶ τοῦ χώρου δικαιωμάτων τῆς Ἐταιρείας ἐπανάλαβε
 τὴν ἀνασκαφὴν διὰ τοῦ κ. Κουρουνιώτου και ἀνεκάλυψεν
 ἀρκετὸν ἀκόμη μέρος τοῦ μεταγενεστέρου τείχους, εὔρε δὲ
 τεμάχιά τινα ἐπιγραφῶν και γλυπτῶν, ἐν οἷς και μαρμα-
 ρίνην κεφαλὴν τοῦ τύπου τοῦ λεγομένου Ἀπόλλωνος τοῦ
 Ὀμφαλοῦ.

Τελευταῖον, ἐπειδὴ ὁ Ἀμερικανὸς ἀρχαιολόγος κ. John-
 son εἶχε παρατηρήσει, ὅτι εἰς τινα μεταγενέστερον τοῖχον
 τῆς Ἀκροπόλεως ὑπῆρχον ἐντετοιχισμένοι ἐνεπίγραφοι λί-
 θοι, ἀνέλαβεν ἡ Ἐταιρεία νὰ ἐξαίρεση πάντας τοὺς θεμε-
 λίους λίθους τοῦ τοίχου και ἔπειτα νὰ ἀνοικοδομήσῃ αὐ-
 τοὺς πάλιν. Μεταξὺ τῶν οὕτως ἐξαχθέντων λίθων εὐρέθη-
 σαν δέκα ἐνεπίγραφοι, ἐν οἷς δύο ψηφίσματα τοῦ 4^{ου} αἰῶ-

νος ἔχοντα ἱστορικὴν σπουδαιότητα, προσέτι δ' ἀνεκαλύφθη κολοβόν, ἀλλ' ἀξιολογώτατον ἄλλως ἀνάγλυφον ἀρχαϊκῆς ἐργασίας φέρον ἐπὶ ἐκατέρας τῶν πλευρῶν μορφήν Ἀθηνᾶς, ὣν ἡ ἑτέρα εἶναι περωτῆ. Ἡ ἐξαγωγή τῶν λίθων ἐγένετο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ τότε ἐφόρου τῆς Ἀκροπόλεως κ. Σκιᾶ.

Ἐν Πειραιεῖ παρουσιάσθησαν κατὰ τὰς ἐργασίας τῆς ἀσφαλώσεως τῶν ὁδῶν ἐν μὲν τῇ ὁδῷ Φίλωνος λείψανα οἰκοδομῆς τῶν ἐσχάτων ῥωμαϊκῶν χρόνων, ἐν δὲ τῇ λεωφόρῳ Σωκράτους ὑπόνομος καὶ παρ' αὐτὴν δεξαμενὴ ἢ τετράγωνον φρεατοειδὲς ἀνοιγμα. Ὁ κ. Ἰάκ. Δραγάτσης, ἔφορος τότε τῶν ἐν Πειραιεῖ ἀρχαιοτήτων, ὅστις ἔλαβε παρὰ τῆς Ἐταιρείας ἐντολὴν νὰ προβῆ εἰς περαιτέρω ἐρεῦνας, εὔρεν ἐντὸς τῆς δεξαμενῆς πλὴν ἄλλων συντριμμάτων μαρμαρίνην κεφαλὴν Διονύσου καὶ ἀκέφαλον ἀγαλμάτιον Κυβέλης.

Ἐν Θήβαις ἀνέσκαψεν ὁ ἔφορος κ. Κεραμόπουλος μνηναϊκοὺς τινὰς θαλαμοειδεῖς τάφους καὶ εὔρεν ἐντὸς αὐτῶν διάφορα ἐκ τῶν συνήθων κτερισμάτων, προσέτι δὲ καὶ δύο χαλκᾶς πόρπας. Ἐνὸς ἐκ τῶν τάφων αἱ παραστάδες τοῦ στομίου ἦσαν κεκονιαμέναι καὶ ἐζωγραφημέναι, ἀλλ' ἡ παράστασις ἦτο δυστυχῶς ἀδιάγνωστος.

Ἐντὸς τῆς πόλεως τῶν Θηβῶν ἀνεκαλύφθησαν, ὡς γνωστόν, πρό τινων ἐτῶν καὶ λείψανα σημαντικοῦ μνηναϊκοῦ οἰκοδομήματος, ἴσως ἀνακτόρου, τοῦ ὁποῦ ἐλάχιστον μέρος ἀνεσκάφη μέχρι τοῦδε, διότι ἐπ' αὐτοῦ εἶναι ἐκτισμένα, πλὴν ἄλλων ἰδιωτικῶν ἐργαστηρίων ἢ οἰκημάτων, καὶ τὰ κρεοπωλεῖα τοῦ δήμου. Ἐπειδὴ δὲ πέρυσιν ὁ κύριος Goekoop, ἐπιτίμιος ἡμῶν ἐταῖρος, ἐδήλωσεν εἰς τὴν Ἐταιρείαν ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ καταβάλλῃ τὴν δαπάνην οἰασδήποτε ἀνασκαφῆς σχέσιν ἐχούσης πρὸς τὴν μνηναϊκὴν ἐποχὴν, τὸ Συμβούλιον ἐσκέφθη νὰ διαθέσῃ

τὴν προσφορὰν ταύτην εἰς τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ ἐν Θήβαις οἰκοδομήματος καί, ἵνα γίνῃ ἀρχὴ τοῦ ἔργου, ἐψήφισε τὸ ἀναγκαῖον ποσὸν πρὸς κατεδάφισιν τῶν κρεοπωλείων καὶ ἀνοικοδόμησιν αὐτῶν ἀλλαχοῦ· δυστυχῶς ὅμως αἱ δημοτικαὶ ἀρχαὶ τῶν Θηβῶν δὲν φαίνονται μέχρι τοῦδε πολὺ πρόθυμοι νὰ διευκολύνωσι τὸ ἔργον, ὅπερ τὴν πόλιν των πρῶτην θὰ ἐτίμα καὶ θὰ ὠφέλει.

Ἐν Χαιρωνείᾳ καὶ Φωκίδι ὁ ἔφορος κ. Σωτηριάδης ἐξηκολούθησε τὰς ἐπὶ προϊστορικῶν θέσεων ἐρεύνας, ἃς ἀπὸ ἐτῶν ἐνεργεῖ εἰς τὰς χώρας ταύτας, ἀνεκάλυψε δὲ ἐν Φωκίδι πρὸς τὸ χωρίον «Καλύβια Ἀγ. Μαρίνης» νέαν θέσιν, ἣτις κατὰ τὴν γνώμην του εἶναι ἀληθῆς καὶ σημαντικὸς προϊστορικὸς συνοικισμὸς. Ἐν αὐτῷ ἔσκαψε τρεῖς βόθρους μέχρι βάθους 3¹/₂ μ. καὶ εὔρε πλῆθος ἀγγείων ἀνηκόντων εἰς τὸν πρῶτον (προμυκηναϊκὸν) χαλκοῦν αἰῶνα, οὐδὲν δὲ τεμάχιον τοῦ λιθικοῦ αἰῶνος οὐδὲ ἐργαλεῖον τι λίθινον, πλὴν μιᾶς λεπίδος ὄψιανοῦ. Οὐδεμίᾳ λοιπὸν ἀμφιβολίᾳ ἀπομένει, ὅτι ἡ ἐπίχωσις τῶν 3¹/₂ μ. ἐσχηματίσθη μεταξὺ τοῦ λιθικοῦ αἰῶνος καὶ τῆς μυκηναϊκῆς ἐποχῆς. Ἡ παρατήρησις αὕτη εἶναι σπουδαία διὰ τὸν ἀκριβέστερον καθορισμὸν τῆς χρονολογίας τῶν διαφόρων προϊστορικῶν περιόδων ἐν Βοιωτίᾳ, δικαίως δὲ ὁ κ. Σωτηριάδης ἐν τῇ πρὸς τὴν Ἑταιρείαν ἐκθέσει του ἐλπίζει ἀξιόλογα συμπεράσματα ἐκ τῆς περαιτέρω σκαφῆς τοῦ συνοικισμοῦ τούτου.

Ἐν Θεσσαλίᾳ εἰργάσθη καὶ πέρυσιν ὁ ἔφορος κ. Ἀρβανιτόπουλος. Ἐν μικρᾷ σκαφῇ γενομένη ἐπὶ τοῦ λόφου τῶν Ἀγ. Θεοδώρων τοῦ Βόλου, ἔνθα ἔκειτο ἡ ἀρχαία Ἴωλκός, εὔρε τρεῖς ἐπιγραφὰς καὶ ἀρχιτεκτονικά τινα μέλη δωρικοῦ ναοῦ, βαθύτερον δὲ τεμάχια ἀγγείων καὶ πόρπας γεωμετρικὰς. Ἐν Παγασαῖς ἐπεράτωσε τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ δευτέρου πύργου τοῦ περιέχοντος γραπτὰς στήλας καὶ εὔρε περὶ τὰς 100 νέας στήλας, ὧν μία μετὰ γραπτῆς εἰκόνης

γυναικὸς φυσικοῦ σχεδὸν μεγέθους. Ἡ μοναδικὴ συλλογὴ γραπτῶν στηλῶν τοῦ μουσείου Βόλου ἐπλουτίσθη οὕτω σπουδαίως. Τρίτην μικρὰν ἀνασκαφὴν ἐνήργησεν ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος ἐπὶ τοῦ ὄρους τῆς Ὀσσης, ἔνθα ἀνεκαλύφθη σπήλαιον ἱερὸν τῶν Νυμφῶν, εὔρε δ' αὐτόθι ἐπιγραφάς τινας ἀναθηματικὰς, πήλινα εἰδώλια, δακτυλίους καὶ νομίσματα. Ἡ ἀνασκαφὴ δὲν ἐπερατώθη ἕνεκα τῶν βροχῶν. Τέταρτον ἔσκαψεν ὁ αὐτὸς ἔφορος ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως τῶν Γόννων, ἔνθα ἀνεκάλυψε κατὰ τὴν ἔκθεσιν, ἣν ὑπέβαλε, τὰ λείψανα κυκλοτεροῦς ναοῦ τῆς Ἀθηναῆς Πολιάδος καὶ περὶ αὐτὰ μαρμάρινα καὶ πήλινα ἀγαλμάτια, βελόνας ὀστείνας, πόρπας, ἀγγεῖα κτλ. Προσέτι εὔρε 133 ἐνεπιγράφους στήλας, ὧν πέντε εἶναι ἀναθηματικάί, αἱ δὲ λοιπαὶ ψηφίσματα ποικίλα, ἰδίως προξενίας, ἀμφισβητήσεις ὀρίων, ἱερός τις νόμος κ. ἄ.

Εἰς τὰ περὶ τῆς Χαλκίδος ὁ σύμβουλος κ. Παπαβασιλείου ἐνήργησε διαφόρους δοκιμάς, κατὰ τὰς ὁποίας, πλὴν ἄλλων τινῶν ἀρχαίων, εὔρε καὶ δέκα μυκηναϊκοὺς τάφους· ἐκ τῶν κτερισμάτων δέ, τὰ ὁποῖα συνέλεξεν ἐν αὐτοῖς, ἀναφέρομεν 40 σχεδὸν ἀκέραια πήλινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα πολλὰ εἰς τεμάχια, τρία πήλινα εἰδώλια, πλῆθος ψήφων περιδεραιῶν ἐκ διαφόρων λίθων ἢ ὑαλομάζης, τρεῖς ἄλλας ψήφους ἐξ ἠλέκτρου καὶ τέσσαρας χρυσᾶς, ὧν μία ἔχει τὸ σχῆμα κεφαλῆς βοός, πέντε βούκρανα ἐξ ὑαλομάζης, σφονδύλια λίθινα, αἰχμὴν δόρατος, ξίφος, μαχαίριον καὶ σμίλην χαλκῆν κ. ἄ.

Ἐν Ἐρετρίᾳ δὲ ὁ ἔφορος καὶ σύμβουλος κ. Κουρουნიώτης ἀπεπεράτωσε τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ ναοῦ τοῦ Δαφνηφόρου Ἀπόλλωνος, ἐν ᾧ ὁ ἴδιος εἶχεν ἀνακαλύψει ἄλλοτε σπουδαιότατα λείψανα ἀρχαϊκῆς πλαστικῆς κοσμοῦντα σήμερον τὸ μουσεῖον τῆς Χαλκίδος. Τοῦ ναοῦ τὸ ἥμισυ περὶ τοῦ ἔκειτο ἐντὸς ξένου κτήματος, ἀπαλλοτριωθέντος δὲ

τούτου πρό τινων ἐτῶν ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας συνετελέσθη πέρυσιν ἡ ἀνασκαφή. Ἐξ αὐτῆς ἀπεδείχθη κατὰ τὴν ἔκθεσιν τοῦ κ. Κουρουνιώτου, ὅτι ὁ ναός, εἰς ὃν ἀνῆκον τὰ μνημονευθέντα ἀρχαῖα γλυπτά, κατεστράφη ὑπὸ τῶν Περσῶν πιθανῶς καὶ ὅτι εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ ὑποδομήθη περὶ τὰ μέσα τοῦ 5^{ου} αἰῶνος ἄλλος μεγαλύτερος ναός. Ἀλλὰ καὶ τοῦ παλαιότερου, ὑπὸ τῶν Περσῶν καταστραφέντος ναοῦ, εἶχε προηγηθῆ ἐν τῷ αὐτῷ χώρῳ ἄλλο πιθανῶς ἱερόν· διότι ὑπὸ τὸν ναὸν ἀνεκαλύφθησαν μεγάλα τμήματα τριῶν ἐλλειψοειδῶν κτισμάτων ἀνερχομένων εἰς τὴν γεωμετρικὴν ἐποχὴν, ὡς ἐβεβαιώθη ἐκ τῆς παρ' αὐτὰ εὑρέσεως τεμαχίων γεωμετρικῶν ἀγγείων. Προσέτι ὁ κ. Κουρουνιώτης ἐνήργησε μικρὰν σκαφήν καὶ εἰς ἄλλο μέρος τῆς Ἐρετρίας, ἔνθα εἶχεν εὑρεθῆ ἄλλοτε μικρὸν ἱερόν, ἐβεβαιώθη δὲ νῦν ὅτι τὸ ἱερόν τοῦτο ἀνῆκεν εἰς τὴν Δήμητραν καὶ Κόρην καὶ ἦτο τὸ Θεσμοφόριον.

Ἐν Νάξῳ ἐπανέλαβε καὶ ἐφέτος τὰς ἐρεῦνας του ὁ σύμβουλος κ. Κλων Στέφανος. Καὶ πρῶτον μὲν ἐπεράτωσε τὴν πέρυσιν ἀρξαμένην ἀνασκαφὴν τῆς προμυκηναϊκῆς ἀκροπόλεως Πολιχνίου (Καστράκι) καὶ ἐνήργησε μικρὰν δοκιμαστικὴν σκαφὴν ἐπὶ τῆς ἀκροπόλεως Ῥιζοκαστελιᾶς, κατόπιν δ' ἠσχολήθη εἰς τὴν ἐξερεύνησιν τοῦ προϊστορικοῦ νεκροταφείου «Ἀφεντικῶν» παρὰ τὸ χωρίον Κάτω Σαγγυρί. Ἐνταῦθα ἤνοιξεν 170 τάφους, ἐξ ὧν ἀπεκόμισεν οὐχὶ ὀλίγα πῆλινα καὶ τινὰ μαρμάρινα ἀγγεῖα καὶ ἄλλα τινὰ κτερίσματα, προσέτι δὲ τρία μαρμάρινα εἰδώλια, ὧν ἓν—κολοβὸν δυστυχῶς τὴν κεφαλὴν καὶ τοὺς πόδας—παριστάνει ἄνδρα καθήμενον ἐπὶ ἔδρας καὶ παίζοντα μουσικὸν ὄργανον. Τὸ σχῆμα τῶν τάφων τῶν «Ἀφεντικῶν» εἶναι τὸ σύνηθες τῶν κιβωτοειδῶν κυκλαδικῶν, παρουσιάζει ὁμῶς ἡ κατασκευὴ των παραλλαγὰς τινὰς, αἱ ὁποῖαι ἀλλαχοῦ δὲν παρετηρήθησαν ἢ δὲν ἐπιστώθησαν ἀσφαλῶς.

Ἐν δύο τόποις τῆς Τεγεάτιδος ἔσκαψεν ὁ ἔφορος κ. Ῥωμαῖος. Συνετέλεσε τὴν ἀνασκαφὴν τοῦ παρὰ τὸν Ἅγ. Σώστην ἱεροῦ, ἣν εἶχεν ἀρχίσει πέρυσι, ἀνεκάλυψε δὲ δύο τοίχους τοῦ περιβόλου ἐκτισμένους ἐξ ὀγκολίθων. Ἐντὸς τοῦ περιβόλου ὑπῆρχεν ἀναμφιβόλως οἰκημά τι, ἐξ οὗ ἐσώθησαν ἀνθεμωτοὶ ἀκροκέραμοι καὶ ἐνεπίγραφοι κερραμίδες, προσέτι δὲ χάσμα φυσικὸν ἐν τῷ βράχῳ ἡμικυκλικὸν τὸ σχῆμα καὶ βάθους δύο μέτρων, ὅπερ εἶχε βεβαίως σχέσιν πρὸς τὴν λατρείαν, διότι ἐβεβαιώθη ὅτι ἔμμενε κενὸν καὶ ἀνοικτὸν μέχρι τῶν μ. Χρ. χρόνων. Ἐκ τῶν εὐρημάτων τὰ κυριώτερα εἶναι μικρὸν χαλκοῦν ἄγαλμα θεᾶς καθημένης ἐπὶ θρόνου, τέχνης ἐπιμελεστάτης τῶν ἀρχῶν τοῦ 5^{ου} αἰῶνος, πολυάριθμα τεμάχια πηλίνων ἀγαλμάτων φυσικοῦ μεγέθους, ἐν οἷς ἐξ ἀκέραιαι κεφαλαί, περὶ τὰ 50 ἀκέραια εἰδώλια καὶ 35 ἐνεπίγραφοι κερραμίδες. — Ἡ δευτέρα ὑπὸ τοῦ κ. Ῥωμαίου ἐνεργηθεῖσα ἀνασκαφὴ σκοπὸν εἶχε τὴν ἀποκάλυψιν τῶν λειψάνων τοῦ ὑπὸ τοῦ Παυσανίου μνημονευομένου ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τῆς Ἀθηνᾶς Σωτειράς ἐπὶ τοῦ ὄρους Βορείου. Ἡ διατήρησις αὐτῶν ἀπεδείχθη οὐχὶ καλὴ, εἰρέθησαν ὁμῶς τεμάχια τῶν τριγλύφων καὶ τοῦ γείσου δεικνύοντα ἀξιοσημειώτους ἰδιορρυθμίας.

Τελευταῖον ἐν Λακωνίᾳ ὁ κ. Σωτηριάδης ἐνήργησε δύο μικρὰς σκαφάς, τὴν μὲν παρὰ τὴν Σελλασίαν, ἔνθα ἠρεύνησε τὸ ἀρχαῖον φρούριον Παλαιογαλαῶ, τὴν δὲ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Ταυγέτου ἐν θέσει « Ἀρκίνες » ἔνθα εὗρε μικροὺς θολωτοὺς μυκηναϊκοὺς τάφους σεσυλημένους δυστυχῶς πρὸ πολλοῦ.

Πλὴν τῶν ἀνασκαφικῶν τούτων ἔργων ἡ Ἐταιρεία αἰτήσῃ τοῦ διδάκτορος κ. Βερσάκη, διέθεσε ποσὸν τι διὰ τὸν ἀποχωρισμὸν πλείστων ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν τῶν ἐν τῷ ἐνταῦθα Ἀσκληπιείῳ μνημείων κατακειμένων πρότερον ἐν

σωρῶ μετ' ἄλλων λίθων, ἐξ οὗ ἔδυσχεραίνετο ἡ μελέτη αὐτῶν.

Ἐν Θεσσαλίᾳ δὲ ὁ κ. Ἀρβανιτόπουλος περισυνέλεξεν ἐκ διαφόρων τόπων καὶ ἐξησφάλισεν εἰς τὰς ἐκεῖ συλλογὰς οὐχὶ ὀλίγας ἀρχαιότητας, ἧτοι ἐπιγραφάς, γλυπτὰ καὶ ἀρχιτεκτονικὰ μέλη.

Ἐργασίαι στερεώσεως καὶ ἀναστηλώσεως ἀρχαίων μνημείων ἐγένοντο ἐν Ἀθήναις καὶ Μυκῆναις. Ἐν Ἀθήναις ἐξηκολούθησεν ἡ ἀναστήλωσις τῶν Προπυλαίων μέχρι τῆς 1ης Ἰουλίου, ὅτε ἀνέλαβε τὸ ἔργον τοῦτο τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐν Μυκῆναις δὲ ἐπανελήφθησαν αἱ ἐργασίαι πρὸς σπερέωσιν τοῦ μεγάλου θολωτοῦ τάφου, τοῦ λεγομένου τῆς Κλυταιμῆστρας, καὶ δυστυχῶς εἰσέτι δὲν ἐπερατώθησαν, διότι αἱ βλάβαι τοῦ σπουδαίου τούτου μνημείου εἶναι πολὺ μεγάλαι.

Καὶ περὶ τῆς ἐπισκευῆς, τοῦ καταρτισμοῦ καὶ τῆς συντηρήσεως τῶν μουσείων τοῦ Κράτους ἐφρόντισεν ἡ Ἐταιρεία κατὰ τὴν πρώτην ἐξαμηνίαν τοῦ λήξαντος ἔτους, ἐπίσης δὲ καὶ περὶ τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ ἐν Ἀργοστολίῳ μετασκευαζομένου μουσείου.

Ἐκ τῶν δημοσιευμάτων τῆς Ἐταιρείας ἐξεδόθησαν ἐντὸς τοῦ 1910 τὰ δύο τελευταῖα τεύχη τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἐφημερίδος τοῦ 1909 καὶ τὰ δύο πρῶτα τοῦ 1910, τὸ δὲ τρίτον καὶ τέταρτον τοῦ 1910 ἐκδίδονται ἐντὸς τοῦ μηνὸς τούτου. Ὡσαύτως θὰ διανεμηθῶσι μετ' ὀλίγας ἡμέρας τὰ Πρακτικά τοῦ 1909, ὧν ἡ δημοσίευσίς ἐβράδυνεν ὑπερμέτρως· ἐλπίζομεν ὅμως, ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς θὰ ἐκδίδωνται ταχύτερον. Πλὴν τούτων δ' ἐδημοσιεύθη τὸ 1910 ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας καὶ βιβλίον τοῦ κ. Παπαβασιλείου πραγματευόμενον περὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δαπάναις τῆς Ἐταιρείας ἀνασκαφέντων τάφων τῆς Εὐβοίας.

Ταῦτα εἶναι τὰ ὑπὸ τῆς Ἐταιρείας πεπραγμένα κατὰ

τὸ λήξαν ἔτος. Ἐν παραβολῇ πρὸς τὰ προηγούμενα ἔτη τὸ 1910 ὑπῆρξεν ἔτος οἰκονομικῶν στενοχωριῶν καὶ ἔνεκα τούτου εἰς τὰς πλείστας τῶν ἀνασκαφῶν μικρὰ σχετικῶς ποσὰ ἠδυνήθη νὰ διαθέσῃ τὸ Συμβούλιον. Εἰς τὸ μέλλον ὅμως αἱ στενοχωρίαὶ θὰ εἶναι δυστυχῶς πολὺ μεγαλύτε-
ραι. Διότι διὰ τῶν πέρυσι ψηφισθέντων νόμων ἡ Ἐται-
ρεία ἐπανῆλθεν εἰς ἣν περίπου οἰκονομικὴν θέσιν εὐρίσκειτο
πρὸ τοῦ 1874, ὅτε τὸ πρῶτον ἐξεδόθη τὸ ὑπὲρ τῶν ἀρχαιο-
τήτων λαχεῖον· τότε αἱ ἐτήσια εἰσπράξεις τῆς Ἐταιρείας
ἀνῆρχοντο κατὰ μέσον ὄρον εἰς 31,000 δραχμῶν, καὶ σή-
μερον δὲ τὸ μὲν ἐκ τοῦ λαχείου χορήγημα διατίθεται, ὡς
εἶδομεν, κατὰ τὸ πλεῖστον διὰ τὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐφη-
μερίδα καὶ τὴν Βιβλιοθήκην, τὰ δὲ ἐκ τῆς ἰδίας περιου-
σίας τῆς Ἐταιρείας καὶ τὰ ἐκ τῶν συνδρομῶν καὶ ἄλλων
πηγῶν ἔσοδα μὲν ἀνέρχονται εἰς 35 χιλιάδας δραχ. κατ'
ἔτος. Ἀλλὰ διὰ τῶν πόρων τούτων δὲν θὰ δύναται βε-
βαίως πλέον ἢ Ἐταιρεία οὔτε τὰ ἀνασκαφικὰ αὐτῆς ἔργα
οὔτε τὰ ἄλλα δημοσιεύματα, πλὴν τῆς Ἐφημερίδος, νὰ
συνεχίσῃ μεθ' οἷας πρότερον ἐλευθεριότητος, ὅ' ἀναγκασθῇ
δὲ νὰ περιορίσῃ ἀμφοτέρω κατὰ πολὺ. Ἐν σχέσει πρὸς τὰς
ἀνασκαφὰς ἐλέχθη ἐν τῇ Βουλῇ τὸ 1909, ὅτε ἐψηφίζετο ὁ
νόμος ΓΤΨΒ', ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαῖαι ἢ δὲν εἶναι ἐπιεί-
γουσαι, διότι αἱ ἀρχαιότητες ἀσφαλέστερον φυλάσσονται ἐν
τοῖς κόλποις τῆς γῆς. Ὅτι ὅμως τοῦτο δὲν εἶναι πάντοτε
ἀληθές, μαρτυροῦσιν ἡ Βοιωτία, ἡ Λοκρίς, ἡ Ἐρέτρια, ἡ
Κορινθία, αὐτὴ ἡ Ἀττικὴ, τῶν ὁποίων ἡ γῆ, ἔνεκα μὴ
ἐγκαίρου ἐνεργείας ἐπισήμων ἀνασκαφῶν, ἠναγκάσθη ν'
ἀνοίξῃ τοὺς κόλπους τῆς εἰς τοὺς τυμβωρύχους καὶ νὰ
παραδώσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ κειμήλια, ἅτινα ἔκρυπτεν. Ἀλλὰ
καὶ ἄλλως εἶναι βεβαίως πολὺ λυπηρόν, ὅτι ἡ πατρὶς
ἡμῶν, ἥτις κατὰ τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας μετέσχε τό-
σον ἐνεργῶς τῆς ἐνταῦθα διεθνοῦς ἀρχαιολογικῆς κινήσεως,

ἀντὶ νὰ ἐπεκτείνῃ σὺν τῷ χρόνῳ τὴν ἐνέργειαν αὐτῆς καὶ εἰς ἄλλας ἐλληνικὰς χώρας, μέλλει νῦν ἕνεκα λόγων οἰκονομίας ν' ἀποχωρήσῃ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ἐλευθέρῳ βασιλείῳ ἀπὸ τῆς πρώτης γραμμῆς τοῦ ἀγῶνος εἰς τάξιν ἀφανεστέραν.

Ἐλπίζει ὁμοῦς τὸ Συμβούλιον, ὅτι τὸ μέτρον τῶν ἀύστηροτάτων οἰκονομιῶν εἰς τὰς ἀρχαιολογικὰς δαπάνας δὲν θὰ εἶναι διαρκές καὶ ὅτι ταχέως θὰ βελτιωθῇ πάλιν ἡ θέσις τῆς Ἑταιρείας. Ἀπὸ τοῦ 1829 μέχρι τοῦ 1909 αἱ τακτικαὶ δαπάναι τῆς ἀρχαιολογικῆς τοῦ Κράτους ὑπηρεσίας ἐπληρώνοντο ἐκ τῶν τακτικῶν πόρων τοῦ προϋπολογισμοῦ αὐτοῦ. Τὸ δὲ λαχεῖον ἰδρύθη διὰ τῶν ἐνεργειῶν τῆς Ἑταιρείας οὐχὶ ὅπως μισθοδοτῆται ἐξ αὐτοῦ τὸ ἐπὶ τῶν ἀρχαιοτήτων ἀνώτερον καὶ κατώτερον προσωπικὸν τοῦ Δημοσίου, ἀλλὰ χάριν σκοπῶν τοιούτων, ὁποίους αὐτὴ ἐπέδιωκεν. Ἐὰν νῦν ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις ἠνάγκασαν τὰς Σεβ. Κυβερνήσεις νὰ διαγράψωσιν ἐκ τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους πᾶσαν πίστωσιν ὑπὲρ τῶν ἀρχαιοτήτων καὶ νὰ περιορισθῶσιν εἰς τὰς ἐκ τοῦ λαχείου 300 χιλιάδας πρὸς πλήρωσιν πασῶν τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀναγκῶν, δικαιοῦμεθα νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι τὸ ἔκτακτον μέτρον θὰ εἶναι καὶ παροδικόν.